

Jornades d’Estudi del Moble

Les jornades es duen a terme el segon dimecres de cada mes i s’hi aplegen persones provinents de diferents àmbits, com ara historiadors, restauradors, col·leccionistes i antiquaris, amb la idea d’analitzar i catalogar una peça prèviament proposada. La diversitat de punts de vista, derivada de la diferent procedència dels assistents, opera a favor d’un debat enriquidor, que permet abordar de manera global i multidisciplinària la catalogació de la peça. En aquesta ocasió, la peça protagonista va ser una cadira catalana del segle XVIII.

Associació per a l'estudi del moble

Data: 12 de gener de 2005

Autor de la fitxa: Àngels Creus Tuebols.

Nombre d’assistents: 14.

Nom genèric: civil - domèstic.

Nom de l’objecte: cadira.

Conjunt: parella.

Estil: neoclàssic - popular.

Datació: segle XVIII.

Datat: no.

Lloc de construcció: Espanya, Catalunya.

Autor/s – signat: No.

Qualitat: bona.

Mides totals: 93,5 x 46 x 40 cm.

Altres mides: No.

Materials: fusta de ribera per a l’estructura. Guix, pigments i cola de pells per a l’acabat. Boga per al seient.

Sistema de construcció: Muntants i travessers units a trau i metxa. Els muntants del darrere configuren les potes i les copes superiors, que estan tallades en el mateix. Seient de boga.

Tècniques decoratives: Talla. Tornejat. Pintura al tremp. Embogat.

Elements representats: Paisatge rural amb figures. Copa amb fulles i branques amb fruits.

Inscripcions i marques: No.

Descripció: Respatller de dos muntants units per dos travessers horitzontals. El travesser superior és ample, de superfície còncava, on està pintat un paisatge amb una casa, dos arbres, una mula i un camperol o pagès. L’inferior és més estret, amb la mateixa forma, està decorat amb una pintura que representa una copa central, flanque-

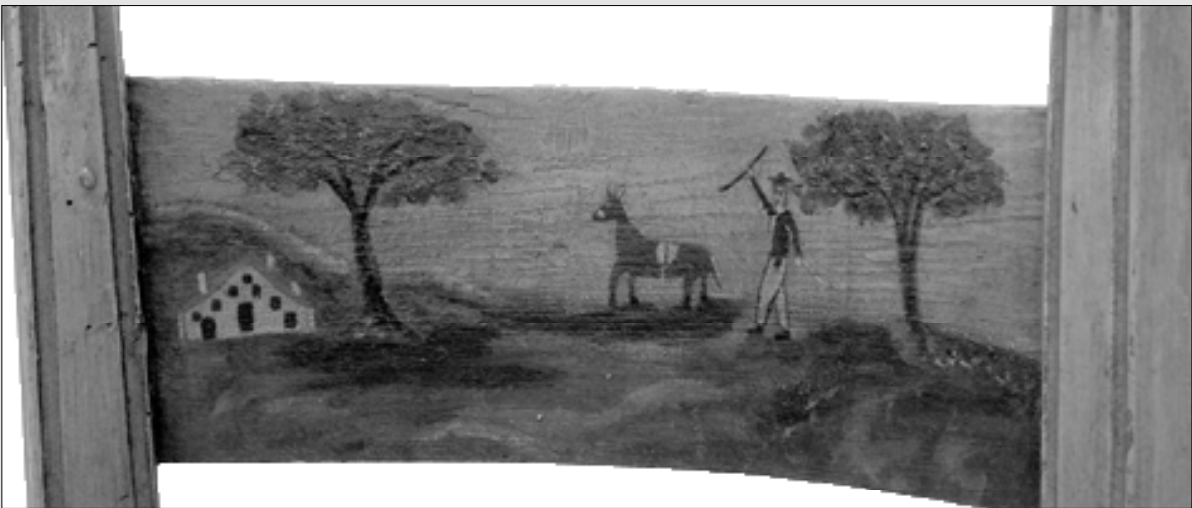

jada amb fulles i branques amb fruits. Els muntants estan girats 45 graus, són de secció quadrada amb xamfrà pel darrere, tenen com a coronament unes petites copes tallades i estan decorats, fins a la cintura, amb dues estries al llarg del davant. La resta de la secció de les potes del darrere és llisa, amb un element tornejat, en forma de baldufa, que fa de peu. Les potes davanteres tenen un petit botó pla tallat damunt, estan tornejades i tenen tres incisions estriades en el tram que va entre els dos travessers davanteres, i acaben en un peu en forma afilada també amb estries. Porta sis travessers en xambrana correguda, els del davant tornejats i els altres llisos. Tot el fons de la cadira està decorat al tremp d’aigua, amb un color verdós enfosquit. El seient és de boga.

Estat de conservació: bo.

Restauracions: Travessers d’època posterior. Retocs en la capa pictòrica i l’acabat. Intervenció en la boga per fer-la més rígida.

Estudi: Aquesta peça la presenten el seus propietaris, que volen saber a quina època pertany i també si l’estil correspon a les anomenades d’Olot. Ens expliquen que quan les van comprar, ja tenien aquest aspecte general de color verdós enfosquit. Ens porten l’altra cadira, amb la qual forma parella, per poder fer un estudi més com-

plet. Avui, també tenim entre nosaltres al Sr. Monllaó, gran restaurador d’obres d’art i daurats, per aportar-nos el seu enriquidor punt de vista. Primer observem la fusta amb la qual es va fer la cadira. Diem que pel seu poc pes, es tracta d’una fusta d’arbre blanc de ribera, pollancre, alba, etc. Són arbres que es troben a la vora dels rius, i que, per la seva poca densitat, tenen un creixement molt ràpid. Assenyalem la curvatura tan accentuada dels travessers dels respatllers, expliquem que, per donar aquesta forma a la fusta, es posava un temps en remull i després s’inclinava fins a obtenir la corba desitjada. També, per això, s’emprava una fusta que no fos molt densa i es corbés amb menys dificultat. No era molt habitual, però es feia. Travessers de formes tan còncaves ja els trobem a la cadira anomenada klismos, a l’antiga Grècia. En prendre les mides a les dues cadires, percebem que gairebé cap mida coincideix. Que cap dels muntants davanteres tenen les mateixes mides, els quatre són diferents, amb això entenem la forma desviada de l’estructura de les cadires, les dues estan inclinades cap endavant. També ens adonem que les dues són diferents, ja no sols amb les pintures representades, sinó amb els elements tornejats i amb la diferent corba que té l’una de l’altra. En mirar les escenes representades en cada una d’elles, comentem que les dues són representacions d’escenes rurals populars, però que ni la vestimenta del camperol, ni

les cases, ni el paisatge en sí ens diuen res en especial, trobem que són d’un estil senzill, molt naïf, habitual en aquella època. La capa pictòrica creiem que està pintada al tremp, que és una barreja de pigments i cola de pells, encara que, com que té tanta cera damunt, no s’aprecia del tot bé i no es pot assegurar, perquè en aquella època ja es pintava també a l’oli. Veiem que sota la capa pictòrica porta la capa de guix corresponent i ens comenta el Sr. Monllaó que, segurament, el seu color original devia ser el blau. Feien servir un pigment blau d’ultramar, barrejat amb blanc de plata i cola de pells. Tota la cadira en general ha patit una restauració seguint els criteris dels anys 60, és a dir, enfosquir tot perquè semblés més vell. Es feien unes pàtines, barrejant cera amb betum de judea, que no s’assecaven mai, en les quals, a més a més, s’enganyava la pols i feien que es perdés el color original o el que quedava d’ell. La boga, també, ha patit una intervenció que l’ha consolidada, cosa que ha fet que perdés la seva flexibilitat i tota la comoditat que caracteritza aquest material i el fa tan confortable. També trobem alguns travessers d’època posteriors, fets amb una altra fusta més densa. Les copes dels muntants estan tallades en la mateixa peça, a unes fotografies d’una exposició dels anys 50 a l’Argentona trobem unes cadires similars. El muntant esquerre del respatller té una cremada de llumener. Se solien penjar dels respatllers per fer llum a l’estada.

Diem que l’estil de la cadira deriva clarament de l’estil Lluís XVI neoclàssic francès. Que les estries de les potes i peus, fetes a cop de gúbia, i les formes de les potes tenen una evident influència pirenaica, o de la vora del Pirineu. Recordem que els fusters francesos, habitualment, passaven amb les eines a l’esquena per fer els mobles a les cases de pagès de l’altra banda del Pirineu. Finalment, condoem que pertanyen a l’estil neoclàssic popular i que són de finals del segle XVIII. El que no podem determinar amb tota seguretat és si són o no de la zona d’Olot, ja que hi havia diferents centres amb la mateixa tipologia, com Vic o Mataró, encara que, documentalment, de moment, no s’ha trobat res. El que sí que confirmem és que estan construïdes a Catalunya.

Localitzacions anteriors: Mercat antiquari.

Localització actual: Tarragona. Col·lecció particular.

Bibliografia: Courage books, *The illustrated history of Antiques*.

Peces similars: No

Fotografia: Fotografies i documents adjunts: arxiu de l’associació, fotos CD J.XIV. Fotocòpies de l’exposició dels anys 50 a l’Argentona.

